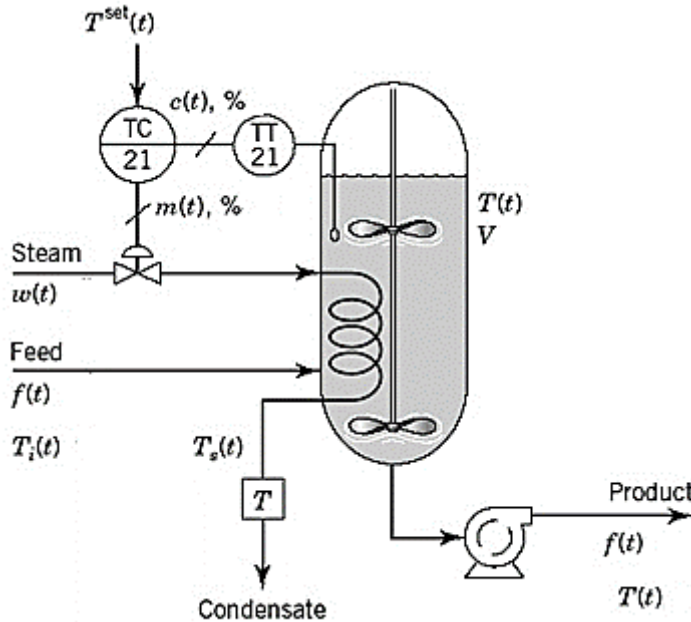

بنام خدا

تکلیف سوم مباحث ویژه در کنترل (شبیه سازی و کنترل فرآیند)

۱- در تانک نشان داده شده در شکل زیر، دمای جریان مایع خروجی (Product) توسط دبی بخار آب (Steam) ورودی به کویل کنترل می شود.

اطلاعات مربوط به فرآیند بصورت زیر است:

دانسیته خوراک (Feed) $= 1090 \text{ kg/m}^3$ ، ظرفیت حرارتی خوراک $= 3350 \text{ J/(kg K)}$ ، حجم مایع داخل تانک $= 3.4 \text{ m}^3$ کویل از جنس لوله فولادی با طول 62.5 m ، قطر خارجی 4.5 in ، جرم بر واحد طول 16.1 kg/m و ظرفیت حرارتی 502.4 J/(kg K) می باشد.

ضریب انتقال حرارت مابین سیال داخل تانک و دیواره کویل برابر با $716 \text{ W/(m}^2 \text{ K)}$ می باشد.

فرض کنید که دمای کویل (T_w) در تمام نقاط تقریباً یکسان بوده ولی نمی توان از تجمع حرارت در آن صرف نظر نمود (lumped formulation).

فرض کنید که steam بصورت بخار اشباع وارد کویل شده و بصورت مایع اشباع از کویل خارج می شود. بعبارت دیگر اختلاف انرژی ورودی به کویل توسط steam و انرژی خروجی از کویل توسط condensate را همان گرمای نهان تبخیر آب در نظر بگیرید. گرمای نهان تبخیر آب را برابر $2.215 \times 10^6 \text{ J/kg}$ فرض نمایید.

فرض کنید که ضریب انتقال حرارت مابین سیال داخل کویل و دیواره کویل خیلی زیاد است. بعبارت دیگر دمای دیواره کویل و دمای steam تقریباً یکسان می باشد $(T_s = T_w)$. همچنین از تجمع حرارت در سیال داخل کویل صرف نظر نمایید (QSS).

حجم سیال داخل تانک و خواص ترموفیزیکی را ثابت فرض نمایید، همچنین از اتلاف حرارتی دیواره تانک با محیط، صرف نظر نمایید.

با فرض افت فشار ثابت، نرخ جرمی steam عبوری از شیر کنترل (kg/s) را می توان بصورت زیر محاسبه نمود:

$$w(t) = 0.0053m(t)$$

مقادیر نامی دبی خو راک (f)، دمای خوراک (T_i) و دمای محصول (T) به ترتیب برابر با $0.0071 \text{ m}^3/\text{s}$ ، $37.8 \text{ }^\circ\text{C}$ و $65.6 \text{ }^\circ\text{C}$ می باشند.

سنسور دما در محدوده 38 تا 93 درجه سانتیگراد کالیبره شده و دارای ثابت زمانی 45 ثانیه می باشد.

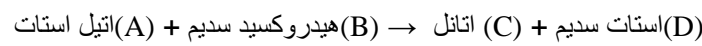
الف) با نوشتن موازنه انرژی برای سیال داخل ظرف و کویل، معادلات ریاضی حاکم بر فرآیند را بدست آورید.

ب) مقادیر نامی دمای میعان بخار آب (T_s)، دبی بخار آب (w) و سیگنال کنترل (m) را محاسبه کنید.

ج) فرآیند فوق را بکمک کامپیوتر شبیه سازی کنید.

د) دو تغییر متوالی پله ای به اندازه $\pm 5\%$ در سیگنال کنترل اعمال کرده و پاسخ مدار باز دمای اندازه گیری شده محصول را گزارش کنید. عمل مذکور را برای دمای خوراک نیز انجام داده و نتایج حاصله را گزارش کنید.

۲- اتیل استات در مجاورت سود سوزآور در محیط آبی تولید اتانل و استات سدیم می کند:

مشخصات سنتتیک و واکنش فوق بصورت زیر داده شده است:

$$r \left(\frac{\text{gmole A}}{\text{lit} \cdot \text{min}} \right) = k C_A^2, \quad C_A = \frac{\text{gmole}}{\text{lit}} \quad : (C_B \text{ و } C_A \text{ بودن برابر فرض})$$

$$k \left(\frac{\text{lit}}{\text{gmole} \cdot \text{min}} \right) = 1.491 \times 10^8 \exp \left[\frac{-5011}{T(^{\circ}\text{K})} \right] \quad \text{ثابت سرعت واکنش:}$$

$$\Delta H_R \left(\frac{\text{J}}{\text{gmole A}} \right) = -63000 \quad \text{حرارت آزاد شده در اثر واکنش (واکنش گرمازا):}$$

فرض کنید که خواص فیزیکی و ترمودینامیکی مخلوط فوق بصورت زیر می باشد:

$$\rho(\text{density}) = 995 \frac{\text{g}}{\text{lit}}, \quad C_p(\text{specific heat}) = 3.96 \frac{\text{J}}{\text{g} \cdot \text{K}}$$

جهت انجام واکنش فوق از یک راکتور CSTR با مشخصات زیر استفاده شده است:

$$\text{قطر داخلی راکتور} = 1.085 \text{ m}$$

$$\text{ارتفاع مایع داخل راکتور (فرض کنید ثابت است)} = 1.085 \text{ m}$$

$$\text{حجم ژاکت راکتور (فرض کنید ثابت است)} = 45 \text{ lit}$$

دیواره ژاکت عایق بندی شده است.

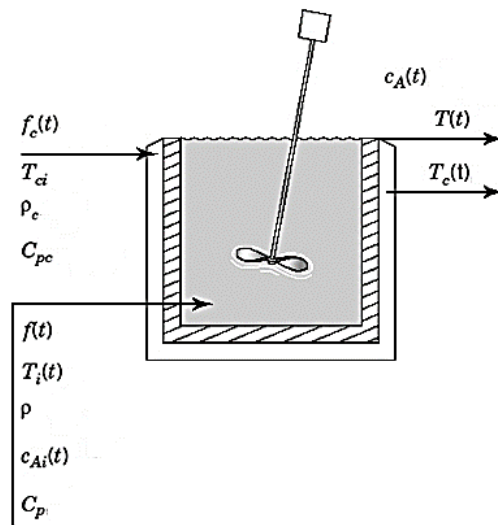
ضریب کلی انتقال حرارت با صرف نظر از مقاومت دیواره $90 \text{ W.m}^{-2}.\text{K}^{-1}$

خواص سیال داخل ژاکت راکتور:

$$\rho_c = 1000 \frac{\text{g}}{\text{lit}}, \quad C_{pc} = 4.0 \frac{\text{J}}{\text{g} \cdot \text{K}}$$

مقادیر نامی متغیرهای ورودی:

$$\bar{f} = 330 \frac{\text{lit}}{\text{min}}, \quad \bar{f}_c = 45 \frac{\text{lit}}{\text{min}}, \quad \bar{T}_i = 308.2 \text{ K}, \quad \bar{T}_{ci} = 303.2 \text{ K}, \quad \bar{C}_{Ai} = 0.05 \frac{\text{gmole}}{\text{lit}}$$

الف) معادلات مورد نیاز برای شبیه سازی فرآیند را بدست آورید (شامل موازنه جرم جزء A، موازنه انرژی برای سیال داخل راکتور و موازنه انرژی برای سیال داخل ژاکت). از تجمع حرارت در دیواره صرف نظر کنید.

ب) مقادیر نامی متغیرهای حالت را محاسبه کنید.

ج) فرآیند را بکمک نرم افزار Matlab/Simulink شبیه سازی کنید.

د) نحوه تغییرات متغیرهای حالت را به ازای تغییرات پله ای در دما و غلظت خوراک گزارش کنید.

موفق باشید